

08.06.23

לכבוד,
ראש הממשלה
שר המשפטים, יו"ר ועדת השרים לענייני חקיקה
חברי ועדת השרים לענייני חקיקה
השרה להגנת הסביבה
שר האנרגיה
שר האוצר

כבוד ראש הממשלה, כבוד השרים,

הנידון: חוק אקלים לישראל

אנו פונים אליכם בפנייה דחופה, לאור כוונת הממשלה לאשר בוועדת השרים לענייני חקיקה את הצעת חוק האקלים. אישור חוק אקלים הוא צעד חיוני, הכרחי ודחוף על מנת למלא את חלקה של ישראל במאבק העולמי במשבר האקלים, להאיץ את היערכות המדינה לעידן של שינוי אקלים שישראל סובלת ממנו כבר כיום, וליצירת מסגרת פעולה ממשלתית מפורטת וברורה להתמודדות עם משבר האקלים.

לצערנו, נוסח החוק הנוכחי אינו מספק: היעדים והמנגנונים הכלולים בו לא יספיקו כדי להגן על תושבי המדינה ולהבטיח עתיד משגשג לדור הצעיר, הם נמוכים בהרבה מאלו שנקבעו באמנת האקלים שישראל חתומה עליה והם אף לא עומדים במחויבות הממשלה לפי ההסכמים הקואליציוניים. בידכם הכח לשנות זאת, ולהעביר אל הכנסת חוק אקלים העומד בשורה אחת עם חוקי המדינות המתקדמות בעולם.

להלן שתי הנקודות המרכזיות שיש לשנות בטיטות החוק כפי שהופץ:

1. **יעד הפחתת פליטות גזי חממה לשנת 2030**: סעיף 3 בנוסח הטיטות קובע כי יעד הפחתת הפליטות הלאומי עד לשנת 2030 יהיה 30% בלבד. בעוד מדינות רבות, בהן ארצות הברית והאיחוד האירופי מחויבות ליעדים של 45-55%, ובעוד בסעיף 69 להסכמים הקואליציוניים התחייבו חברי הממשלה לקדם חוק אקלים שבו יעד מחייב של 50% הפחתת פליטות, הרי שקביעת יעד הפחתה של 30% מציב את מדינת ישראל במקום מביש.

על פי הפאנל הבין-ממשלתי של האו"ם לשינוי האקלים (IPCC), על מנת להגביל את ההתחממות הגלובלית לרף של 1.5 מעלות צלזיוס, על מדינות העולם להפחית את פליטות גזי החממה עד שנת 2030 בכ-45%. במידה ולא נצליח להגביל את הפליטות ואת ההתחממות לרף זה, הסבירות לתחילתם של תהליכים "טבעיים" המזינים את ההתחממות, ומוציאים אותה משליטתנו עולה במידה משמעותית. חלק מהתהליכים האלו כבר החלו, והם משפיעים על אירועי מזג אוויר קיצוניים וגורמים לפגיעה בתשתיות ובנפש בכל העולם וגם כאן. יש לציין כי השפעות שינוי האקלים על ישראל הן גבוהות מהמוצע העולמי, דבר שכבר משפיע ועתיד להשפיע על אזרחי המדינה בעשורים הקרובים.

למרות היותנו מדינה קטנה, פליטות גזי החממה של ישראל שוות ערך לפליטות של מדינה בינונית. על כן על ממשלת ישראל להוביל מדיניות אקלים שאפתנית ולהצטרף אל חזית המאבק במשבר האקלים, יחד עם שאר המדינות המפותחות בעולם.

זאת ועוד, ברחבי העולם כבר החלו להטיל מיסי פחמן - מיסים המוטלים על פליטות, ואף על טובין מיובאים בגין פליטות גזי חממה שנפלטו בתהליך ייצורם (אם לא הוטל עליהם מס במדינת הייצור). במידה והמדיניות האקלימית של ישראל לא תשתנה משמעותית, כלכלת המדינה עלולה להיפגע מהשינויים שחלים בעולם. חוק אקלים שאפתני, יעדים התואמים את פעולות מדינות העולם, ואימוץ כלי מדיניות משמעותיים כגון מס פחמן, יכולים להבטיח כי אכן נעשה את השינוי הדרוש.

כמו מדינות רבות שכבר הגיעו אל היעדים הללו, גם מדינת ישראל יכולה להגיע אל היעד של הפחתת 50% מפליטות גזי החממה שלה. הדרך לכך מפורטת בעבודות שונות בהן עבודות המשרד להגנת הסביבה. אם יהיה רצון פוליטי וייקבע יעד ראוי בדומה למדינות אחרות, אנו בטוחים שממשלת ישראל תוכל להוביל את המדינה לעמידה בו.

כדי להבהיר לכלל המגזרים הפועלים בארץ כי ישראל מתכוונת לעמוד ביעדיה - יש לקבוע את היעד כמחייב ולא לאפשר לממשלה לשנות אותו בכל עת בהתאם "לנסיבות הלאומיות של ישראל". **יעד גבוה**

ומחייב לשנת 2030 הוא קריטי לקידום מדיניות אקלים לאומית ראויה, שתסייע למיתון משבר האקלים והיערכות לו, לטובת תושבי המדינה.

2. **מנגנון תסקיר אקלימי:** מנגנון התסקיר האקלימי נועד להבטיח כי החלטות הממשלה לא סותרות את המדיניות האקלימית המוצהרת, ובכך להבטיח כי ישראל עומדת ביעדים שהציבה לעצמה ובהתחייבויותיה. על פי נוסח החוק הנוכחי, מתכונת והיקף התסקיר ייקבעו בהחלטת ממשלה שנה לאחר כניסת החוק לתוקף. נוסח זה מאפשר לממשלה לאשר במועד מאוחר אי שם בעתיד הרחוק, מנגנון חסר שיניים שיאפשר בפועל גגיעה במאבק במשבר האקלים. יש לקבוע את מנגנון התסקיר האקלימי בהקדם, לכל היותר חודש עד חודשיים לאחר אישור החוק, ולקבוע בחוק עצמו הנחיות ברורות בעניין סוג התוכניות הנדרשות בתסקיר.

אנו קוראים לכם לפעול באומץ ובהתאם לצו השעה, ולהביא לאישור הוועדה חוק אקלים ראוי, ויפה שעה אחת קודם.

בברכה,

מחאת הנוער למען האקלים || מגמה ירוקה || עמותת "צלול" || איגוד רופאי בריאות הציבור ||
גרינפיס ישראל || מיזם סעיד אלחרומי

נספחים:

1. מדעני ישראל קוראים לפעולה בנושא שינוי האקלים: <https://climatechangeisrael.org/scientists>
2. מכתב גלוי לראש הממשלה לקראת ועידת האקלים העולמית, מכתב רבנים (התשפ"ב):

כג מרחשוון התשפ"ב
שנת שבת הארץ

בס"ד

מכתב גלוי לראש הממשלה לקראת ועידת האקלים העולמית

לכבוד
ראש ממשלת ישראל,
מר נפתלי בנט

מכתב זה נכתב אליך במנותק לחלוטין ממפלגות, מעדיניות, מהגדרה דתית, ואפילו מהגדרה לאומית. הוא נוגע לכל באי עולם, ובשל כך התאחדנו לכתוב על כך: **סוגיית הקיימות כבר איננה סוגיה העוסקת רק בבל תשחית, בשמירה על עולמו של הקב"ה, ב"יתן דעתך שלא לקלקל", ובמקורות המובאים בדיונים רבים של הקשר בין התורה והאמונה ובין שמירת העולם.**

סוגיה זו נוגעת היום למיקוח נפש כלל עולמי, במובן המלא של הדברים. מדובר בהשפעה דרמטית על חיי אדם בהיקפים היותר גדולים של המובן: ברעב, בצמא, במשמעויות האנושיות והביטחוניות של ההגירה, בהשלכות עצומות על איכות החיים ועל עצם קיומם. אין מדובר עוד בסוגיה עתידית, והיא נוכחת כבר כאן. סימניה ניכרים לעין כל בפרמטרים השונים שבהם היא נבחת. כל זה כבר מתגלה בעולם בהכחדת מינים רבים, המהווה חילון הצצה למציאות שאפשר שאנו מתקדמים לעברה.

סביר להניח ישנן השפעות זרות בסוגיה זו – הטיה מדעית, אינטרסים פוליטיים, חברות בינלאומיות וכדו'. לא זו בלבד, אלא שסביר גם להניח שחלק מהפתרונות שהוצעו נורמים לנוק יותר גדול מאשר המציאות. ואף על פי כן, גם אם רק חלק מההתחייבות הנוגעת להתחממות כדור הארץ נכונות אזי חובה לפעול – ואין צורך להזכיר את יחסה של התורה לחובת פיקוח הנפש והצלת הנפשות. כאשר אהוזו עצום של מדעני העולם העוסקים בתחום מזהירים ברמות חומרה עצומות על המתרחש – הדבר מחולל את החובה להתמודד עם המציאות הזו.

אנו מבקשים ממך לייצג את השותפות המלאה של מדינת ישראל במאמץ הכלל-עולמי. אמנם, מדינתנו קטנה והשפעתנו מזערית, אך השותפות שלנו עשויה להיות משמעותית מאוד. בודאי תעשה זאת בעיניים פקוחות, ובהירות מניפולציות, אך בד בבד גם עם נכונות והתמסרות לסוגיה הקריטית הזו, שגורל העולם תלוי בה, ועיני רבים בעולם נשואות אלינו, מקור הדתות הגדולות, כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים.

הערת:

- נשיא מדינת ישראל, מר יצחק הרצוג
- יושב ראש הכנסת, ח"כ מיקי לוי
- יו"ר הקואליציה, ח"כ עידית סילמן
- השרה להגנת הסביבה, הגברת תמר זנדברג
- שרת האנרגיה, הגברת קארין אלהרר
- שרת החינוך, ח"כ יפעת שאשא-ביטון

על ההתם:

הרב יעקב אריאל	הרב אברהם מרדכי גוטליב	הרב יוסי פרומן
הרב שלמה אביני	הרב אבי גיטר	הרב דוד רזון
הרב יהודה אלטשולר	הרב יואל וסרמן	הרב נפתלי רוזנברג
הרב הנאול אתרוג	הרב רונן לובין	הרב יוסף צבי ריימן
הרב קובי בורנשטיין	הרב טיכאל מלכיאור	הרב שרון שלום
הרב יואל בן נון	הרב טאיר נמוראי	הרב יובל שרלון
הרב דב ביקוביץ	הרב דוד סתיו	